bent gezien, je bent niet onopgemerkt gebleven. Wij zitten gevangen in onze cultuur en in ons karakter en het decor, het universum, is onverschillig.
Leven in de wetenschap dat wij ons leven doorbrengen in een illusie -dat er iets blijft, dat dingen ertoe doen, dat wij ertoe doen -, maakt het bestaan voor sommigen ondraaglijk licht en zij rijden tegen een boom, terwijl anderen zich tooien met een glimlach en een onthechte staat. Voor de meesten van ons blijft Sinterklaas de gekoesterde illusie en misschien is dat maar goed ook want in de voorstellingen van Goya die ons manen geen illusies te koesteren willen wij niet leven.

Je hebt je karakter niet nodig om in een illusie te leven -die wordt je aangereikt door je brein dat niet geïnteresseerd is in de zoektocht van filosofen en natuurkundigen naar de waarheid.

Je brein bekommert zich niet om waarheid, maar om voortbestaan, je overleven lang genoeg om je voort te planten in de omgeving waarin je je bevindt. In die omgeving vliegt de tijd en moeten wij die goed gebruiken, maar de tijd vliegt niet kan Richard Feynman je vertellen en wij hallucineren ruimte en tijd van verleden, heden en toekomst -maar toch ook ervaren we ons bestaan en, illusoir of niet, wij zijn gedoemd ons daartoe te verhouden.

Mijn Klaas wilde zijn vader overtreffen in rijkdom en macht. Mijn broertje Ernst was zijn vriend en klasgenoot. Over hen gaat dit boekje.

Het eerste deel bevat een beschouwing over karakter die ik zelf graag gelezen zou hebben toen ik jong was. Ik schrijf het als cadeautje voor jou, jonge lezer, als dankzegging voor de gift van het leven, een gift die ik weldra zal teruggeven. Ik weet maar een paar dingen, maar van het weinige dat ik heb geleerd wil ik iets aan je doorgeven waarvan ik denk dat je er je voordeel mee kunt doen.

Het tweede deel, over het sterven van Klaas' vriend en mijn broer Ernst, is bestemd voor de oudere lezer. Tot slot een korte beschouwing over de dood. Voor ons allemaal.

Epictetus, een filosoof behorend tot de stoïcijnse school, wees erop dat niet de feiten, de gebeurtenissen, ons in verwarring brengen, maar onze opvattingen daaromtrent. Zoals de mening dat sterven iets akeligs is. Sterven is dat niet, onze gedachte dat het iets akeligs is, is dat wel. Opvattingen, meningen, zijn dus niet ongevaarlijk en kunnen een ernstige bedreiging vormen voor je gemoedsrust. Ik hoop dat je sterker in je schoenen komt te staan door het lezen van dit boekje.

Het leven is een hachelijke zaak. Je moet je leren verhouden tot jezelf en tot de vragen die je gedachten opwerpen. Gedachten - die opkomen naar hun believen - hebben een voorkeur voor vragen waarop geen antwoord bestaat, zoals de vraag naar de zin van het leven. En dan verschijnen er behalve gedachten ook gevoelens, emoties en behoeften, en ook zijn er de altijd aanwezige omstandigheden van je leven waaraan je het hoofd zult moeten bieden.

Daarenboven ben je opgescheept met een karakter en zul je je gaan hechten.

Geboren zijn is voor menigeen een groot ongemak.

Over Klaas zijn vele publicaties verschenen, in kranten en tijdschriften, in boeken, er is ook een film over zijn leven gemaakt door Gerrard Verhage, 'De Dominee'. Aan sommige van die publicaties heb ik meegewerkt. In dit boekje gaat het echter niet om de gebeurtenissen, maar om iets anders, iets wezenlijkers. Je hebt geen loep nodig om het karakter van een buitengewoon mens te schetsen en daarom, ook, draagt dit boekje van een bijziend schrijver deze titel.

De dood wacht op je, ook als je nu nog vol levenslust bent en denkt 'het zal mijn tijd wel duren'. Precies, zo is het.

Amsterdam, 17 maart 2026

Rudolf van Caspel

I
KLAAS

Drugsbaron, groothandelaar in drugs; in Nederland gold Klaas Bruinsma (6 oktober 1953-27 juni 1991) als primus inter pares op het terrein van de import en handel in softdrugs.

We waren beroerde leerlingen, maar de Griekse goden en de vertellingen van Plato hadden toch diepe sporen getrokken. Gedrenkt in en vervolgens bevrijd van het geloof in het noodlot en van onderworpenheid aan de grillen van de goden, waren wij de maatstaf van alle dingen geworden, maar kwamen tot de ontdekking dat deze vrijheid onlosmakelijk verbonden was met eenzaamheid. De mogelijkheid van een keus die niet te delegeren valt maakt eenzaam. En hoe het hoofd te bieden aan de hartstochten die tot verscheurdheid leiden? De stoïcijnen leerden ons dat in tijden van spanning we alleen ons innerlijk leven hebben om op terug te vallen -maar in de makkelijke uitweg van de fles verdronk de stoïcijnse leer maar al te vaak. Telkens weer bleek dat het verstand niets in te brengen had tegen de veel sterkere wil en ons karakter waarin de zucht en de verleidingen huizen.

Af en toe las ik hem voor, nadat Klaas mijn woning had verruild voor het Amstel hotel. Passages uit Macbeth, een toneelstuk van William Shakespeare. 'Live by the sword, die by the sword' en ik beloofde dat ik over hem zou schrijven als hij jong zou sterven door 'de scherpte des zwaards'.

Na zijn ontijdige dood volstond ik met het opnemen van